

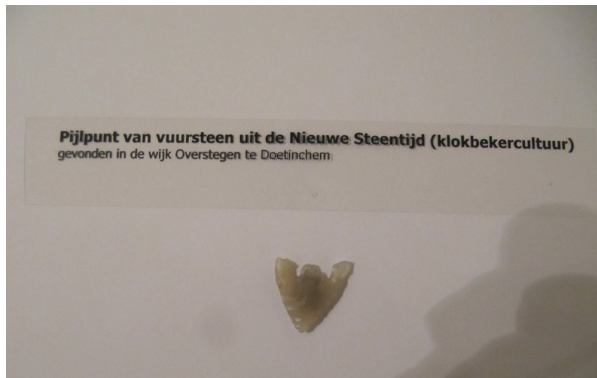
Venster 1a

Steentijd, bronstijd, ijzertijd
De eerste jagers en boeren

Wie zich een beeld vormt van het oorspronkelijke landschap van de Achterhoek, ziet een woest en moeilijk toegankelijk gebied. Het bestaat uit dekzandruggen, uitlopers van een diluviaal hoogterras aan Duitse zijde. Vele beken stromen van oost naar west en voeden een lager gelegen strook van moerasbos en veen aan de westzijde van de Achterhoek, die een moeilijk te nemen barrière vormde voor verkeer uit het westen. Op de hoger gelegen gronden kwamen bos en heide voor.

Deze heide is overigens ontstaan door menselijke bemoeienis, door het te laten begrazen door gedomesticeerd vee.

Op veel plaatsen in de Achterhoek zijn sporen aangetroffen van nederzettingen uit de prehistorie. Het is onduidelijk of de diverse plaatsen in de loop van de millennia permanent bewoond zijn geweest, of dat er sprake is geweest van radicale volksverhuizingen en of vijandelijkheden. Uit recent archeologisch onderzoek blijkt dat de eerste bewoners zich rond 8800 voor Christus in dit gebied waagden. In een oude afzetting van de Ooijerhoekse Laak bij Zutphen vonden archeologen twee 'afvalhopen' van deze jagers. De oudste dateert van 8650 en 8400, de andere van rond 6400 voor Christus. Uit de afvalhopen bleek waarmee de eerste Achterhoekers zich in leven hielden. Dat was vlees en vis. [1] De eerste landbouwers kwamen pas veel later. Namen van volken, waarvan aangenomen wordt dat ze de Achterhoek bewoond hebben, zijn in chronologische volgorde: Bructeren en Chamaven (Germaanse stammen, later gerekend tot de Franken), en na de grote volksverhuizing de Saksen.

De geschiedenis van de menselijke bewoning in het gebied waarin Doetinchem ligt is relatief kort. Als zich hier in de oude en de middensteentijd (tot ca. 4500 v. Chr.) mensen hebben gewaagd, dan was dat incidenteel. Wat bodemvondsten uit die tijd betreft is Doetinchem karig bedeed. In deze streek met zijn rijke agrarische traditie vestigden de eerste boeren zich in het vierde millennium voor Christus of misschien zelfs pas in de eerste helft van het derde millennium. Hun landbouwactiviteiten waren beperkt. Tijdens de bekerculturen (vanaf 3100 v. Chr.) werden de bewoning en de landbouw intensiever. Er ontstonden continu bewoonde plaatsen en die bleven in de bronstijd en wellicht zelfs in de ijzertijd bestaan.

De rijkste bodemvondsten uit de steentijd werden in Doetinchem gedaan tijdens de realisering van de wijk Overstegen en bij de aanleg van de rijksweg A18. Op beide plekken werden o.a. twee vuursteenateliers uit de nieuwe steentijd gevonden. Alle hogere delen van Doetinchem kenden in de ijzertijd een redelijk intensieve bewoning.

Helaas is er weinig ondersteunende informatie in de vorm van grafvondsten beschikbaar. De vondstgegevens zijn meestal niet compleet en vondsten zelf zijn dikwijls verloren gegaan. Sporen uit de Romeinse tijd duiden er op dat de bewoning van het gebied in die tijd terugliep.

Literatuur:

J.C. Boogman en S. Oosterhaven: *Geschiedenis van Doetinchem*, Zutphen, 1986.

Ruud Borman: *Oude beschavingen van de lage landen*. Amsterdam, 1980.

J.H.F. Bloemers, L.P. Louwe Kooijmans en H. Sarfatij: *Verleden land. Archeologische opgravingen in Nederland*. Amsterdam, 1981.

Links:

<http://wikipedia.org/wiki/Achterhoek#Prehistorie>